

eneuvonta.fi

Energiaekspertti

Tietoa taloyhtiön ja asukkaiden energiankäytöstä

Motiva

Mihin energiaa ja vettä kuluu

Mihin kiinnittää huomiota asumisen arjessa

Mihin kiinnittää taloyhtiön toiminnassa

Lämmitysjärjestelmä

Käyttövesijärjestelmä

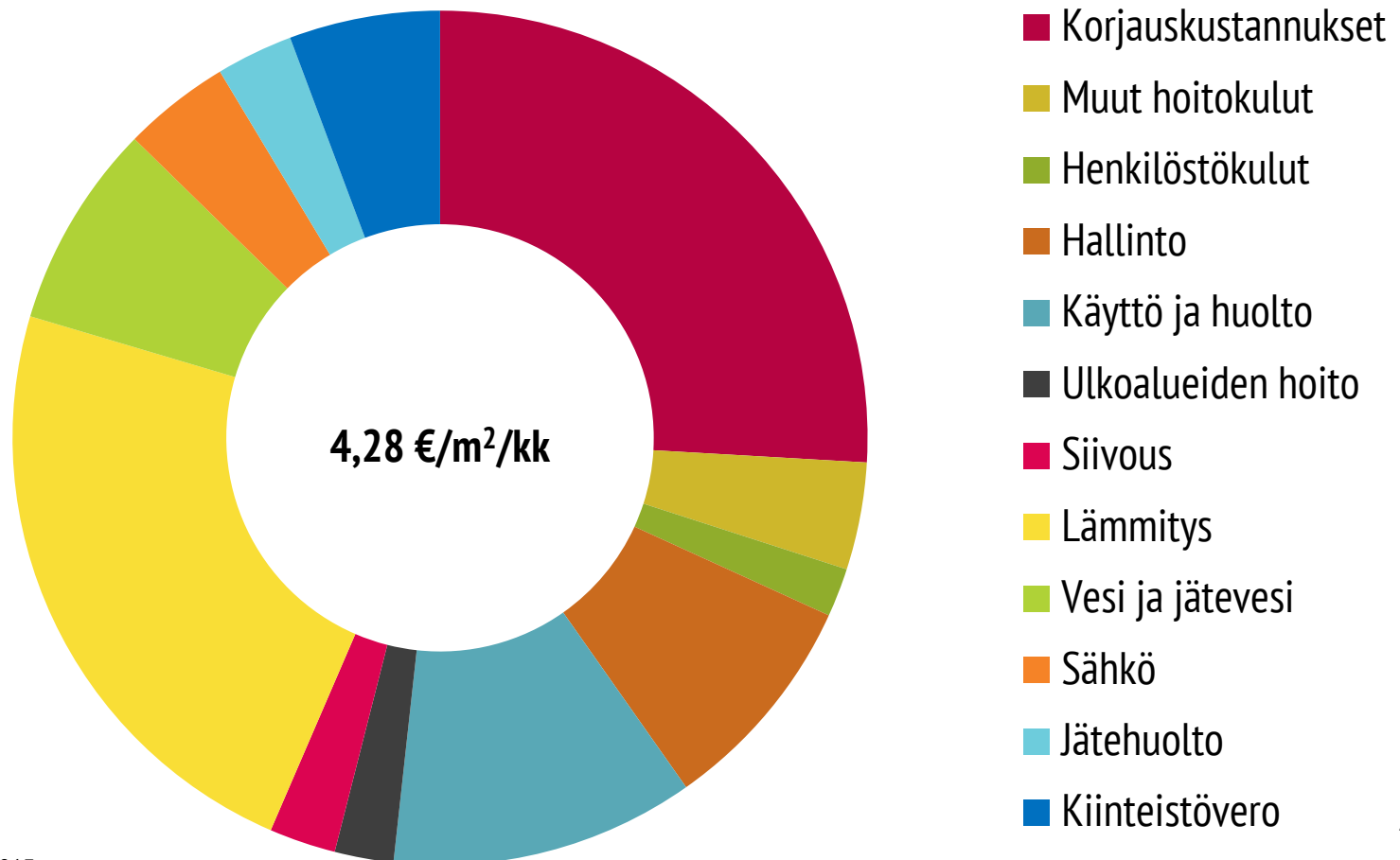
Kiinteistösähkö

Miksi asuinrakennus on olemassa?

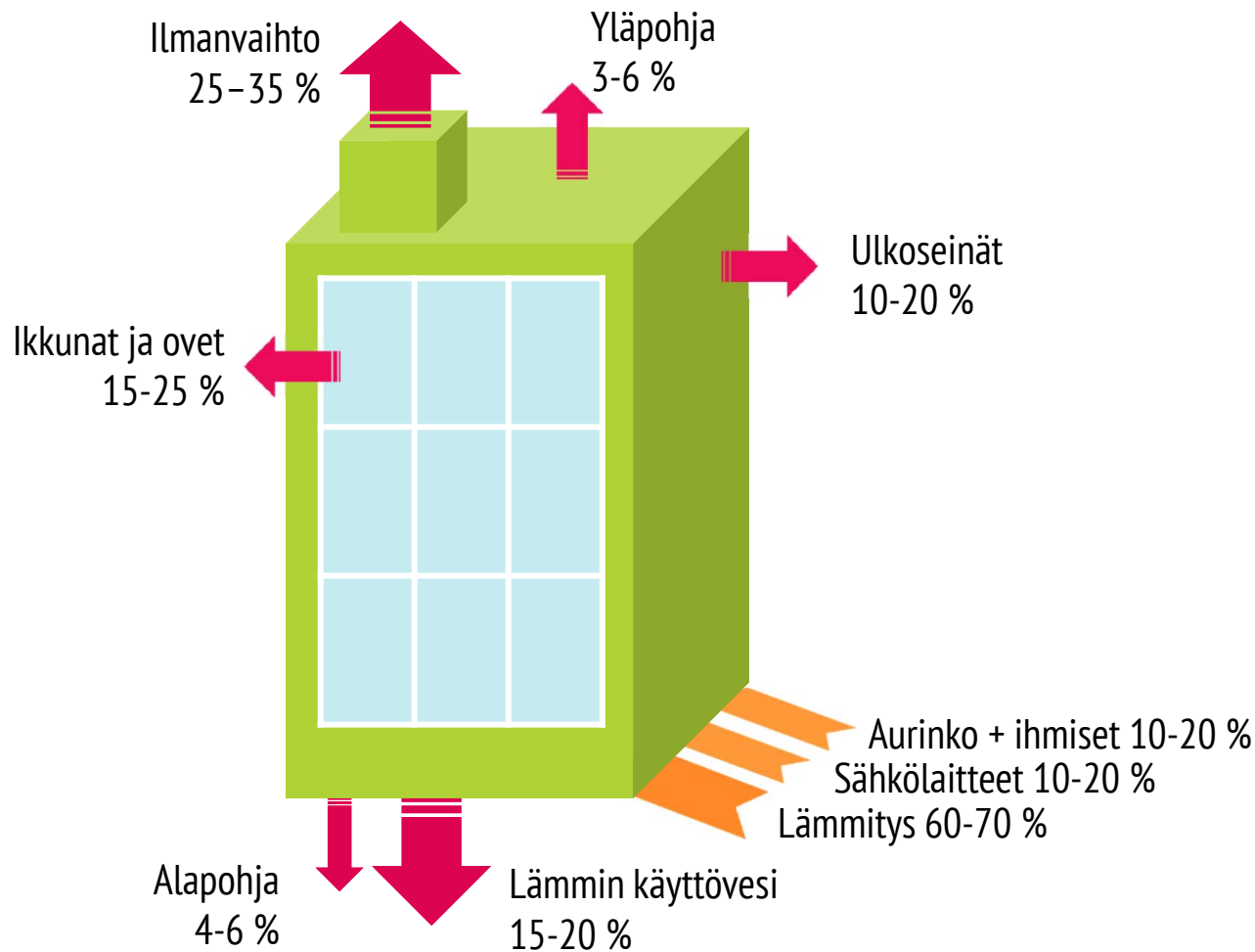

Hoitokuluista energiaan ja veteen 30-40 %

Kiinteistönhoitokulut asunto-osakeyhtiömuotoisissa kerrostaloissa
koko maassa vuonna 2012

Mihin lämmitysenergiaa kuluu?

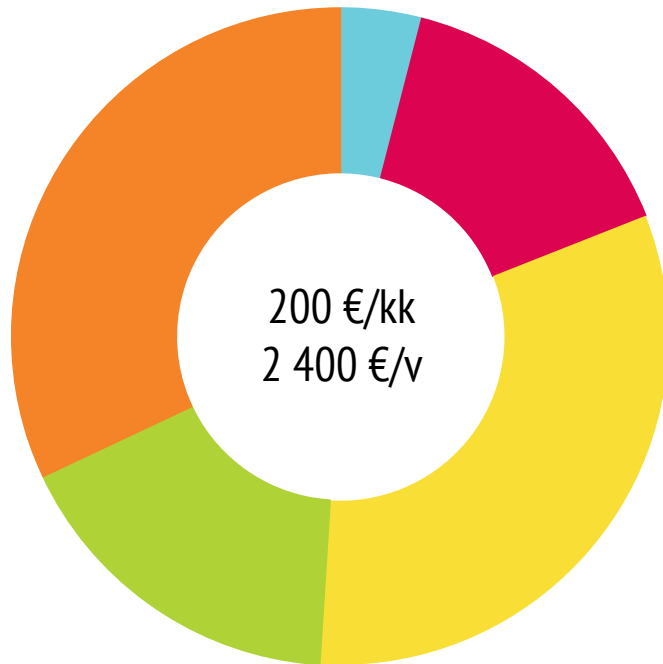

Etelä-Suomessa 1960-1990-luvulla rakennettujen kerros- ja rivitalojen lämpöindeksi on tyypillisesti 45-65 kWh/m³/v

Mihin kiinteistösähköä kuluu?

Taloyhtiö, 1975

(10 000 m^3 , asuntoja 40 kpl, 2 400 asm^2)

Hissit

LVI: Puhaltimet ja pumput

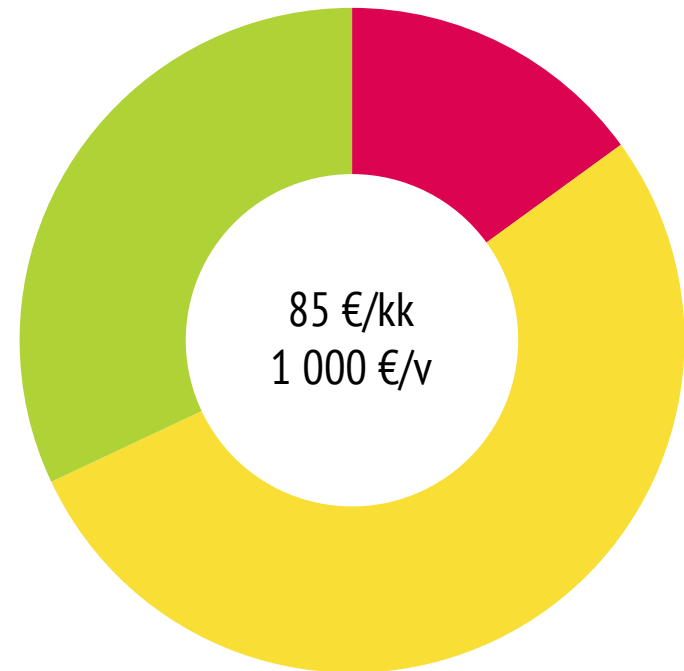
Talosauna

Autonlämmitystolpat

Valaistus

Taloyhtiö v. 2002

(6 100 m^3 , asuntoja 25 kpl, 1 475 asm^2)

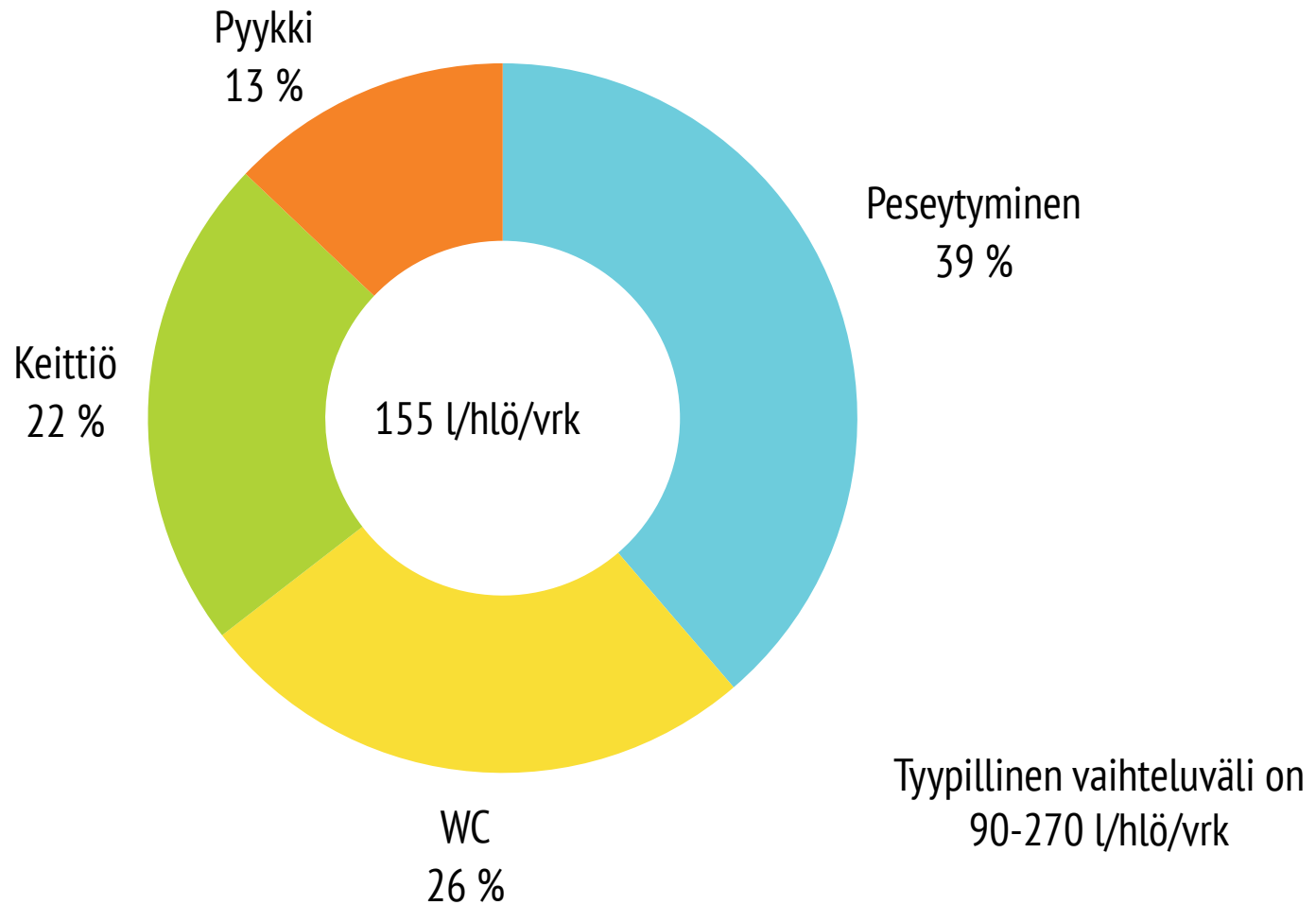
Autonlämmitystolpat

Valaistus

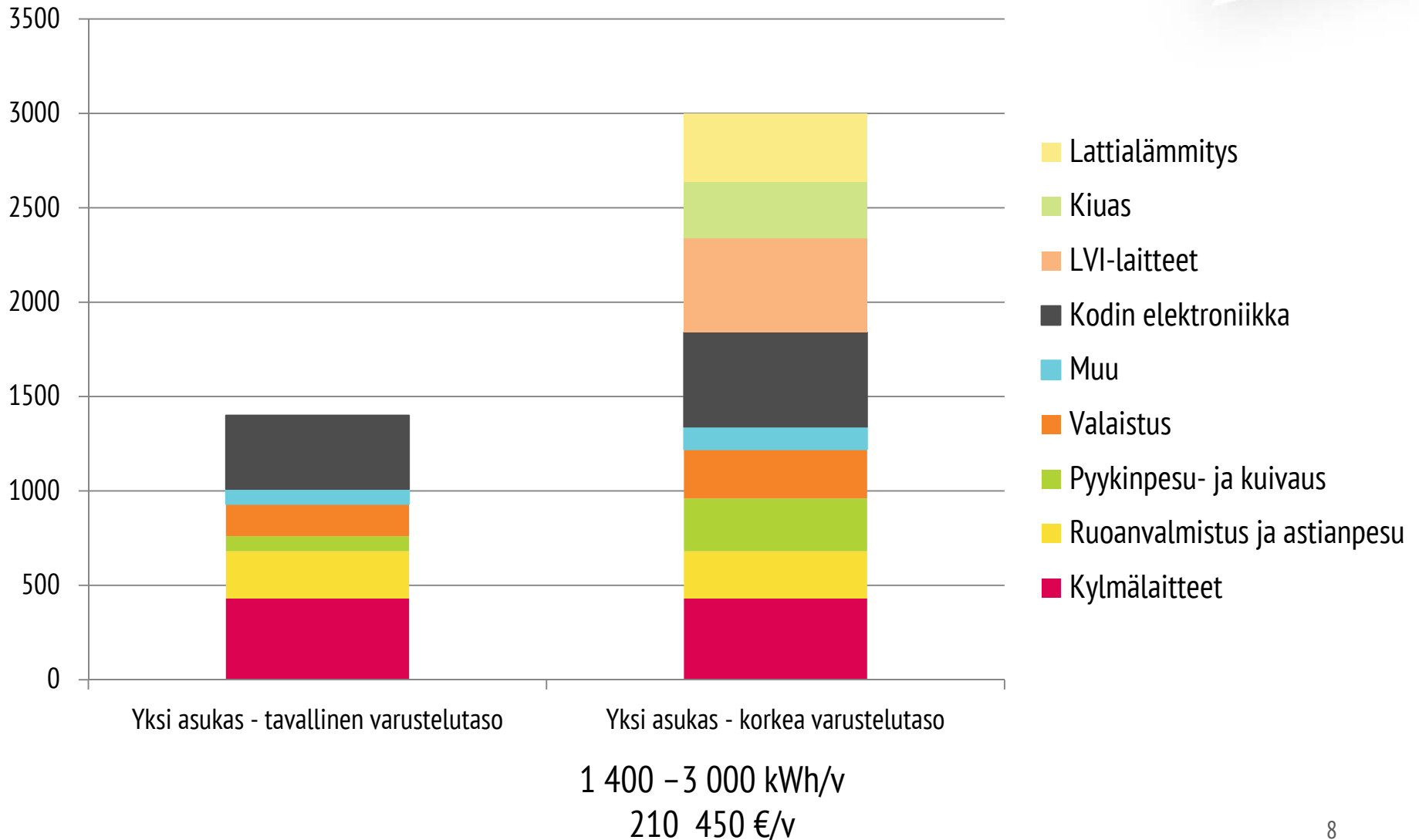
LVI: Puhaltimet ja pumput

Kiinteistösähkön kulutus on tyypillisesti noin 2-6 $\text{kWh}/\text{m}^3/\text{v}$

Mihin käyttövesi kuluu?

Lisäksi kulutamme huoneistosähköä

Mistä lämpölasku muodostuu?

Esimerkki kaukolämpökustannuksista:

	Yksikköhinta	Vuosikustannus	
Perusmaksu (alv 24 %)	675 €/kk	675 €/kk x 12 kk	= 8 100 €
Kaukolämpöenergia (alv 24 %)	51 €/MWh	51 €/MWh x 511 MWh	= 26 061 €
Kaukolämpökustannukset yht. (alv 24 %)			= 34 161 €

Kiinteän perusmaksun osuus on noin 24 prosenttia kaukolämpökustannuksista.

Kaukolämmön kokonaishinnaksi (sisältäen energia- ja perusmaksun) tulee 67 €/MWh.

Mistä sähkölasku muodostuu?

Sähkölaskusta voidaan kilpailuttaa sähkönmyynnin osuus

	Yksikköhinta	Vuosikustannus	
Sähkönmyynti (alv 24 %)			
Perusmaksu	2,80 €/kk	2,80 €/kk x 12 kk	= 33,60 €
Energiamaksu	6,44 snt/kWh	0,0644 €/kWh x 35 000 kWh	= 2 254,00 €
Sähkönmyynti yht.			= 2 287,60 €
Sähkönsiirto (alv 24 %)			
Perusmaksu	4,64 €/kk	4,64 €/kk x 12 kk	= 55,68 €
Energiamaksu	3,66 snt/kWh	0,0366 €/kWh x 35 000 kWh	= 1 281,00 €
Sähkönsiirto yht.			= 1 336,68 €
Sähkövero (alv 24 %)			
Sähkövero yht.	2,11172 snt/kWh	0,021172 €/kWh x 35 000 kWh	= 739,10 €
Kiinteistösähkön vuosikustannus yht. (alv 24 %)			= 4 363,38 €

Mistä vesimaksu muodostuu?

Kylmän veden hinta [€/m³]

$$1,6 \text{ €/m}^3 + 2,2 \text{ €/m}^3 + \frac{71 \text{ €/kk} \times 12}{4\,243 \text{ m}^3/\text{v}} = 4,00 \text{ €/m}^3$$

Lämpimän veden hinta [€/m³]

$$58 \frac{\text{kWh}}{\text{vesi}_m^3} \times 0,070 \frac{\text{€}}{\text{kWh}} + 4,00 \text{ €/m}^3 = 8,06 \text{ €/m}^3$$

Kokonaisvesimaksu [€/hlö/kk]

$$\frac{1}{12} \times \frac{365}{1\,000} \times (93 \times 4,00 + 62 \times 8,06) = 27 \text{ €/hlö/kk}$$

Esimerkki

- Asukkaita 75 hlö
- Vedenkulutus 155 l/hlö/vrk
  - kylmävesi (60 %) 93 l/hlö/vrk ja lämmin vesi (40 %) 62 l/hlö/vrk
- Kokonaisvedenkulutus 4 243 m³/v
- Vesilaitoksen perimät maksut: raakavesi 1,6 €/m³, jätevesi 2,2 €/m³ ja perusmaksu 71 €/kk.
- Kaukolämmön hinta 70 €/MWh

Suunnitelmallinen toiminta on A ja O

- myös energiatehokkuuden parantamisessa

1. Selvitetään osakkaiden tahtotila, asetetaan yleistavoitteet
2. Selvitetään taloyhtiön lähtötilanne asiantuntijaa käyttäen
3. Asetetaan konkreettiset, mitattavat tavoitteet
4. Huomioidaan asiantuntijan antamat toimenpidesuositukset
5. Otetaan haltuun käyttö ja ylläpito
6. Toteutetaan PTS:n ja korjausohjelman mukaista energiatehokasta korjausrakentamista
7. Seurataan tavoitteiden toteutumista ja tehdään tarvittaessa muutoksia
8. Ei jäädä lepäämään laakereille tavoitteet saavutettua, vaan mietitään uusia mahdollisuuksia parantaa energiatehokkuutta (jatkuva parantaminen)

Asumisen arjessa

Tarkkaile lämmityksen toimintaa

Jokaiseen asuntoon lämpömittari

Ilmoita liian korkeista lämpötiloista

Älä tuuleta lämpöä harakoille

Käytä termostaattista patteriventtiiliä oikein

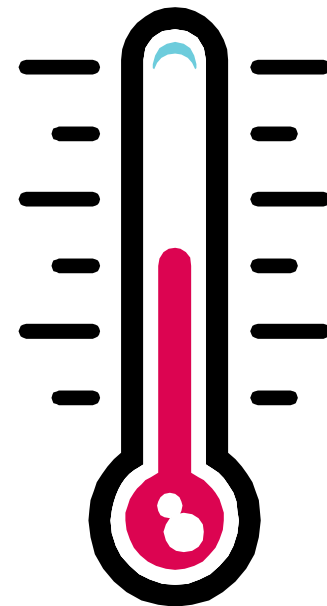
Kiinnitä huomiota mahdolliseen ilmaustarpeeseen

Lämmityspatterin loriseva ääni

Patteri lämpiää vain alaosasta

Oleskelutilat
20-21°C

Makuutilat
18-20°C

Asumisen arjessa

Tarkkaile ilmanvaihdon toimintaa

Toimiiko ilmanvaihto kuten pitäisi?

- Puhdista poistoilmaventtiilit vähintään kerran vuodessa
- Puhdista korvausilmaventtiilit ja vaihda tarvittaessa niiden suodattimet
- Pese liesikuvun rasvasuodatin 2-3 kuukauden välein

Tuuleta ripeästi, mahdollisuuksien mukaan ristivedolla

Huolehdi ikkunoiden ja parvekeovien asianmukaisesta tiivistämisestä

Asumisen arjessa

Tarkkaile vesikalusteiden kuntoa

TIHEÄ TIPPAVUOTO

= "tiputtava hana"

eli n. 3 l/h → 26 m³ vuodessa eli noin 150 €/vuosi
(40 % lämmintä vettä)

PIENI VUOTO

= "vuotava wc-istuin"

eli n. 30 l/h → 260 m³ vuodessa eli noin 1050 €/vuosi
(vain kylmää vettä)

JATKUVA VUOTO

= "vähän auki oleva hana"

eli 180l/h → 1500 m³ vuodessa eli noin 8950 €/vuosi
(40 % lämmintä vettä)

Asumisen arjessa

Tarkkaile vedenkäyttötottumuksia

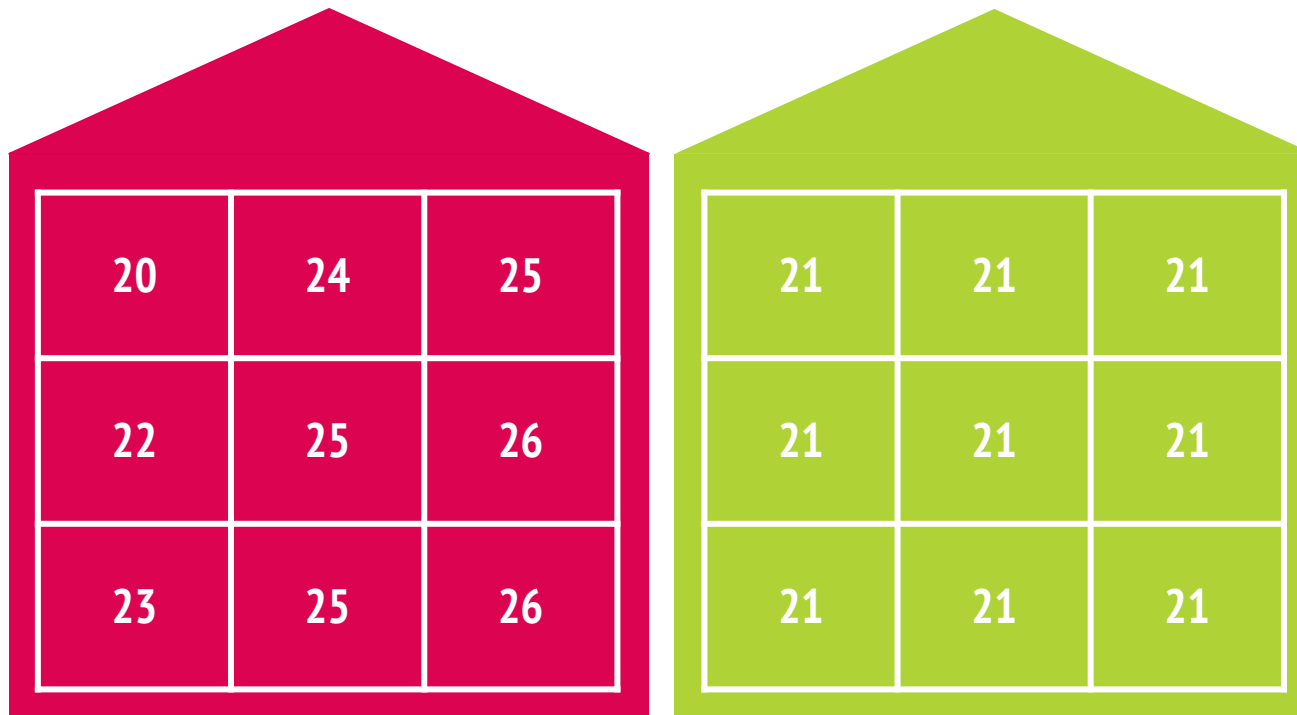
- Älä juoksuta turhaan vettä suihkussa käydessä
  - 10 minuutin suihku maksaa noin yhden euron
- Käytä hampaita harjattaessa hammasmukia
- Pese täysiä koneellisia astioita ja pyykkiä
- Älä tiskaa käsin juoksevan veden alla

Lämmitysjärjestelmän toiminta

Yleinen ohjearvo asuintilat huonelämpötiloille on 20-22 °C

- 1 °C ylitämpöä lisää 5 prosenttia tilojen lämmitysenergiankulutusta

Verkosto epätasapainossa

Verkosto tasapainossa

Käyttövesijärjestelmän toiminta

Taloyhtiössä tulee olla tavoitteena saada vesihanojen virtaamat samalle tasolle:

- kylpyhuoneen tai wc:n pesuallashana 6 litraa minuutissa
- keittiön hana 12 litraa minuutissa
- suihku 12 litraa minuutissa

Virtaamat voi mitata mittauskannulla.

Tarvittaessa vakiopaineventtiilillä voidaan huolehtia oikeista vedenpainetasoista.

Lämpimän käyttöveden asetusarvo

Tyypillisesti 55 °C

Lämmin käyttövesi ei saa laskea yöaikaankaan alle 50 asteen.

Kiinnitä huomiota mm.

- talosaunan käyttöön ja saunavuorojen organisointiin
- autonmoottorin lämmitysaikoihin
- valaistuksen ohjaukseen ja lamppuvalintoihin
- sähköiset ohjaukset ja sulatuslaitteet
- kylmäkellarien käyttöön

Lisätietoja

Motiva Oy, Energiaekspertti
www.motiva.fi/energiaekspertti

Taloyhtiön energiakirja
www.taloyhtio.net/ajassa/energiakirja

Kuluttajien energianeuvonta
www.eneuvonta.fi

Kiitos ajastasi!

Motiva